

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2016. május 24.*

„Előzetes döntéshozatal — Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás — Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés — 2002/584/IB kerethatározat — Európai elfogatóparancs — A 4a. cikk (1) bekezdése — A tagállamok közötti átadási eljárások — Végrehajtási feltételek — A végrehajtás megtagadásának mérlegelhető okai — Kivételek — Kötelező végrehajtás — A terhelt távollétében kiszabott büntetés — A »személyes idézés« és a »más módon történő hivatalos tájékoztatás« fogalma — Az uniós jog önálló fogalmai”

A C-108/16. PPU. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Rechtbank Amsterdam (amszterdami elsőfokú bíróság, Hollandia) a Bírósághoz 2016. február 24-én érkezett, ugyanaznap hozott határozatával terjesztett elő a

Paweł Dworzecki

ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtására irányuló eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök (előadó), A. Arabadjiev, C. Lycourgos, Juhász E. és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. április 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Paweł Dworzecki képviseletében J. Dobosz és A. de Boon advocaten,
- a holland kormány képviseletében M. Bulterman, M. Noort és B. Koopman, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviseletében J. Sawicka és M. Pawlicka, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében V. Kaye, meghatalmazotti minőségben, segítője: J. Holmes barrister,
- az Európai Bizottság képviseletében R. Troosters és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben,

* * Az eljárás nyelve: holland.

a főtanácsnok indítványának a 2016. május 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: 2002/584 kerethatározat) 4a. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére irányul.
- 2 Ezt a kérelmet a tribunal régional de Zielona Góra (zielona górai regionális bíróság, Lengyelország) által Paweł Dworzecki ellen kibocsátott európai elfogatóparancs Hollandiában történő végrehajtására vonatkozó eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2002/584 kerethatározat (5) és (7) preambulumbekzdésének szövege az alábbi:

„(5) [A]z elítéltek vagy gyanúsítottak – büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő – átadásának új, egyszerűsített rendszerének bevezetése lehetővé teszi a jelenlegi kiadatási eljárások bonyolultságának és a jelenlegi kiadatási eljárásokban rejlő késlekedés kockázatának a megszüntetését is. [...]

[...]

(7) Mivel az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezményre épülő többoldalú kiadatási rendszer felváltását a tagállamok egyoldalúan eljárva nem képesek kielégítően megvalósítani, és e cél – nagyságát és hatásait tekintve – az Unió szintjén jobban megvalósítható, a Tanács az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében és az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az arányosság elvének megfelelően, amelyet az utóbbi cikk rögzít, ez a kerethatározat nem lép túl az e cél megvalósításához szükséges mértéken.”

- 4 A 2002/584 kerethatározat „Az európai elfogatóparancs meghatározása és végrehajtásának kötelezettsége” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az [EU] 6. [cikkben] biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

5 A 2009/299 kerethatározat pontosan meghatározza az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának indokait arra az esetre nézve, ha az érintett személy nem jelent meg a tárgyaláson. (1), (2), (4), (6)–(8) és (14) preambulumbekzdése az alábbiakat mondja ki:

„(1) A vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, az Emberi Jogok Európai Bírósága értelmezésében az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 6. cikkében előírt, tisztességes eljáráshoz való jog része. A Bíróság kijelentette továbbá, hogy a vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, nem abszolút érvényű, valamint hogy bizonyos körülmények között a vádlott szabad akaratából – kifejezetten vagy hallgatólagosan, de egyértelműen – lemondhat az említett jogról.

(2) A jogerős bírósági határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtásáról szóló különböző tanácsi kerethatározatok nem kezelik következetesen az olyan tárgyalást követően hozott határozatok kérdését, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen. Ezek a különbségek megnehezíthetik a jogalkalmazó munkáját, és akadályozhatják az igazságügyi együttműködést.

[...]

(4) Ezért egyértelmű és közös okokat kell meghatározni olyan határozatok elismerésének megtagadására, amelyeket olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen a személy nem volt személyesen jelen. E kerethatározat célja e közös okok meghatározásának pontosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a végrehajtó hatóság a személynek a tárgyalástól való távolmaradása ellenére végrehajtsa a határozatot, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a személynek a védelemhez való jogát. E kerethatározatnak nem feladata szabályozni az ebben megjelölt eredmények eléréséhez használt formákat és módszereket – beleértve az eljárási szabályokat –, ezek ugyanis a tagállamok nemzeti jogának hatálya alá tartoznak.

[...]

(6) E kerethatározat egyéb kerethatározatokat módosító rendelkezései megállapítják azokat a feltételeket, amelyek esetén nem tagadható meg olyan határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen. Ezek a feltételek vagylagosak; amennyiben közülük bármelyik teljesül, akkor az európai elfogatóparancs vagy a többi kerethatározathoz tartozó meghatározott tanúsítvány megfelelő részének kitöltésével a kibocsátó hatóság igazolja, hogy a követelmények teljesülnek vagy teljesülni fognak, aminek elegendőnek kell lennie a határozatnak a kölcsönös elismerés elve alapján történő végrehajtásához.

(7) Valamely határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen, nem tagadható meg, ha az érintettet személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy az érintett más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett. Ezzel összefüggésben az érintettnek értelemszerűen »kellő időben« kellett tájékoztatást kapnia, vagyis elegendő időt biztosítva ahhoz, hogy lehetősége legyen részt venni a tárgyaláson, és ténylegesen élhessen a védelemhez való jogával.

(8) Az Emberi Jogok Európai Bíróságának értelmezése szerint a vádlottnak a tisztességes eljáráshoz való jogát az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény garantálja. Ebbe a jogba beletartozik az érintett joga ahhoz, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson. Ahhoz, hogy az érintett személy élhessen e jogával, tudomással kell bírnia a kitűzött tárgyalásról. E kerethatározat értelmében valamennyi tagállamnak a nemzeti jogával összhangban kell biztosítania, hogy a személy a tárgyalásról tudomást szerezzen, azzal a feltétellel, hogy ennek meg

kell felelnie az említett egyezmény követelményeinek. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint annak megítélésakor, hogy a tájékoztatás módja kielégítő-e annak biztosításához, hogy a személy tudomást szerezzen a tárgyalásról, különös figyelem fordítható adott esetben arra is, hogy az érintett személy milyen gondosságot tanúsított annak érdekében, hogy a neki címzett információt megkapja.

[...]

(14) E kerethatározat a kölcsönös elismerés elvének végrehajtásáról szóló jogi eszközökben foglalt el nem ismerési okok meghatározásának pontosítására korlátozódik. Ennélfogva a perújításhoz való joggal kapcsolatos rendelkezések hatálya például csak az el nem ismerés ezen okainak meghatározására korlátozódik. A nemzeti jogszabályok harmonizálása nem céljuk. Ez a kerethatározat nem érinti az Európai Uniónak azokat a későbbi jogi aktusait, amelyek célja a tagállamok jogszabályainak közelítése a büntetőjog területén.”

- 6 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését a 2009/299 kerethatározat 2. cikke iktatta be, és címe „Határozatok, amelyeket olyan tárgyaláson hoztak, amelyeken az érintett személy nem volt személyesen jelen”. Szövege a következő:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság abban az esetben is megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve, ha az európai elfogatóparancs szerint a kibocsátó tagállam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban:

- a) az érintett személyt kellő időben:
- i. személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy az érintett más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett;

valamint

- ii. tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

[...]”

A holland jog

- 7 Az Overleveringswet (A személyek átadásáról szóló törvény; a továbbiakban: OLW) ülteti át a holland jogba a 2002/584 kerethatározatot. E törvény 12. cikkének szövege az alábbi:

„Az átadást meg kell tagadni, ha az európai elfogatóparancs ítélet végrehajtására irányul, és a vádlott személyesen nem vett részt az említett ítélet meghozatalához vezető tárgyaláson, kivéve, ha az európai elfogatóparancs utal arra, hogy a kibocsátó tagállam eljárásjogi követelményeivel összhangban:

- a) a vádlottat kellő időben és személyesen beidézték, így tájékoztatták a határozat meghozatalához vezető tárgyalás időpontjáról és helyéről, vagy személyesen nem idézték be, de más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a tárgyalás kitűzött időpontjáról és helyéről, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett, és tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet; vagy

[...]”

- 8 Az OLW 2. mellékletének D pontja, amelynek címe „Az OLW 2. cikkének (2) bekezdésében említett európai elfogatóparancs-minta” a 2002/584 kerethatározat melléklete d) pontjának felel meg.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 9 2015. november 30-án az officier van justitie bij de rechtbank (az elsőfokú bíróság mellett működő királyi ügyész) a Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (zielona górai regionális bíróság, Lengyelország) által 2015. február 4-én kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása iránti kérelemmel fordult a Rechtbank Amsterdamhoz (amszterdami elsőfokú bíróság, Hollandia).
- 10 Ezen európai elfogatóparancs P. Dworzecki, Hágában (Hollandia) lakóhellyel rendelkező lengyel állampolgár őrizetbe vételére és átadására irányult összesen három, két éves, nyolc hónapos és hat hónapos szabadságvesztés-büntetés Lengyelországban való végrehajtása céljából. A két utóbbi büntetés még egészében végrehajtandó, míg az első büntetésből hét hónap tizenkét napot kell még letöltenie P. Dworzeckinek. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem kizárólag a második szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából történő átadásra vonatkozik.
- 11 Ezen utóbbi büntetéssel kapcsolatban az említett európai elfogatóparancs D pontja pontosítja, hogy az érintett nem jelent meg személyesen az említett büntetést kiszabó ítéletet kihirdető tárgyaláson. A kibocsátó igazságügyi hatóság bejelölte az európai elfogatóparancs nyomtatványa 1. pontjának b) alpontját is, (amely a kerethatározat mellékletében szereplő nyomtatvány 3.1.b pontjának felel meg), amely azokra az esetekre alkalmazandó, amikor „az érintettet személyesen nem idézték be, de más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett, és tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet”.
- 12 Az említett nyomtatvány d) pontja 4. alpontja szerinti, az adott feltétel teljesülésének módjáról való tájékoztatás címén ezen európai elfogatóparancs angol nyelven az alábbiakat pontosítja:
- „Az idézést a Paweł Dworzecki által kézbesítési címként megjelölt címre küldték ki, amelyet az e címen lakó nagykorú személy, Paweł Dworzecki nagyapja vett át a büntetőeljárás törvénykönyv 132. cikkével összhangban, amely előírja, hogy »a címzett távollétében az eljárási jogi aktust a címzett háztartásában élő nagykorú személynek kell kézbesíteni, ilyen személy távollétében az eljárási jogi aktust a tulajdonosnak, a társasházi közös képviselőnek vagy a polgármesternek is lehet kézbesíteni, feltéve, hogy e személyek vállalják a címzettnek való kézbesítését«. Ugyanerre a címre kiküldésre került az ítélet egy példánya is, amelyet egy ott lakó, nagykorú személy vett át. Paweł Dworzecki egyébiránt bűnösnek vallotta magát, és előzetesen elfogadta az ügyészség által indítványozott büntetést.”
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy korábban már értelmezte a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését átültető holland jogot, mégpedig akként, hogy az e rendelkezés a)-d) pontjában kimondott feltételek betartását a kibocsátó tagállam jogára tekintettel kell vizsgálni. Így például amikor az idézést a keresett személlyel egy háztartásban élő személynek adták át, a kérdést előterjesztő bíróság nem alkalmazta az OLW 12. cikkében szereplő végrehajtás-megtagadási okot.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróságban mindazonáltal felmerül a kérdés, hogy a nemzeti jog ilyen értelmezése összeegyeztethető-e a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésével. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli ugyanis, hogy az uniós jogalkotó a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)-d) pontját bevezető, „a kibocsátó tagállam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban” kifejezéssel, és főként a „további” jelző használatával, azt szándékozik kiemelni, hogy a 2009/299 kerethatározatnak nem az a célja, hogy a mulasztási ítéletek vonatkozásában a büntetőeljárást és közelebről a büntetőeljárásokban történő idézés módját harmonizálja, csupán hogy a végrehajtás megtagadásának közös okait írja elő a büntetőügyekben az

érintett távollétében hozott határozatok tekintetében. Ebből az következik, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)-d) pontjában foglalt kifejezések az uniós jog önálló fogalmainak tekinthetők.

- 15 E fogalmak értelmezésével kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő feltételek a jelen ügyben nem teljesülnek, mivel nem nyert megállapítást, hogy a tárgyalás helyére és idejére vonatkozó információkat ténylegesen és hivatalosan P. Dworzecki tudomására hozták.
- 16 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének általa javasolt értelmezése esetleg szigorúbb lehet, mint az Emberi Jogok Európai Bíróságának az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény 6. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatából eredő követelmények. Az említett bíróság ugyanis, különösen a 2006. március 1-jei Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének (CE:ECHR:2006:0301JUD005658100) 99. és 101. pontjában csupán azt a követelményt állította fel, hogy a vádlott „kellő ismerettel rendelkezzen a büntetőeljárásról és az ellene felhozott vádakról”.
- 17 E körülmények között a Rechtbank Amsterdam (amszterdami elsőfokú bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A 2002/584/IB kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a) pontjában használt alábbi fogalmak:

- »kellő időben személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett«

és

- »kellő időben, más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett«,

az uniós jog önálló fogalmi-e?

2) Ha igen,

- a) hogyan kell ezeket az önálló fogalmakat általánosságban értelmezni, és
- b) az olyan eset, mint amely a jelen ügy tárgyát is képezi, amely azzal jellemezhető, hogy:

- az európai elfogatóparancs értelmében az idézést a keresett személy címére, egy, vele egy háztartásban élő felnőtt személynek kézbesítették, aki kötelezettséget vállalt az idézés keresett személy részére való átadására;
- anélkül, hogy az európai elfogatóparancsból meg lehetne állapítani, hogy a keresett személlyel egy háztartásban élő személy ténylegesen átadta-e az idézést a keresett személy részére, és ha igen, mikor;
- miközben a keresett személy által a kérdést előterjesztő bíróság előtt lefolytatott tárgyaláson tett nyilatkozatok alapján nem lehet megállapítani, hogy e személy kellő időben tudomást szerzett-e a kitűzött tárgyalás időpontjáról és helyéről,

az első kérdésben foglalt két önálló fogalom valamelyikének hatálya alá tartozik-e?”

A sürgősségi eljárásról

- 18 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikke alapján a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem sürgősségi eljárásban történő elbírálását kérte.
- 19 E kérelem alátámasztásául különösen arra hivatkozik, hogy P. Dworzecki jelenleg meg van fosztva szabadságától, mivel arra vár, hogy ténylegesen átadják a Lengyel Köztársaságnak.
- 20 E bíróság kifejti továbbá, hogy a Bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válasza közvetlen és meghatározó befolyást gyakorol P. Dworzecki hollandiai őrizetének időtartamára, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság válaszában hiányában nem tud határozatot hozni az érintett személy átadásáról az európai elfogatóparanccsal érintett valamennyi ítélet vonatkozásában.
- 21 E tekintetben ki kell emelni először is, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya a 2002/584 kerethatározat értelmezése, amely kerethatározat az EUM-Szerződés harmadik részének a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó V. címe alá tartozik. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem tehát sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás tárgya lehet.
- 22 Másodsor, ami a sürgősség kritériumát illeti, a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy az alapügyben érintett személy jelenleg meg van fosztva szabadságától, és további fogva tartása az alapeljárás kimenetelétől függ (lásd, ebben az értelemben: 2015. július 16-i Lanigan-ítélet, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 24. pont). Egyébként az érintett személy helyzetét a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban történő elbírálására irányuló kérelme benyújtásának időpontjára vonatkozóan kell vizsgálni (lásd, ebben az értelemben: 2016. február 15-i N.-ítélet., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 40. pont).
- 23 A jelen ügyben egyrészt tény, hogy az említett időpontban P. Dworzecki meg volt fosztva szabadságától. Másrészt fogvatartása az alapügy kimenetelétől függ, amennyiben fogvatartását a kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott magyarázat szerint a vele szemben kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtásának keretében rendelték el.
- 24 E körülmények között az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően a Bíróság negyedik tanácsa 2016. március 10-én úgy határozott, hogy helyt ad a kérdést előterjesztő bíróság azon kérelmének, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet sürgősségi eljárásban bírálják el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 25 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját akként kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésben szereplő „személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett” és „más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett” kifejezések az uniós jog önálló fogalmai.
- 26 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 2002/584 kerethatározatnak az a célja, amint az többek között az 1. cikke (1) és (2) bekezdéséből, valamint az (5) és (7) preambulumbekendéséből kitűnik, hogy a tagállamok közötti, a kiadatásról szóló, 1957. december 15-i európai egyezményen alapuló, többoldalú kiadatási rendszert az igazságügyi hatóságok közötti, az elítéltek vagy gyanúsítottak büntető

ítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő, a kölcsönös elismerés elvén nyugvó átadásának rendszerével váltsa fel (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 27 A 2002/584 kerethatározat célja ily módon az elítéltek vagy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak átadása új, egyszerűsített és hatékonyabb rendszerének bevezetése útján az igazságügyi együttműködés megkönnyítése és meggyorsítása annak érdekében, hogy elősegítse az Unió azon célkitűzésének elérését, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének azon nagyfokú bizalomra épülő térségévé váljon, amelynek a tagállamok között fenn kell állnia (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15, C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a szóban forgó rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját (2008. július 17-i Kozłowski ítélet, C-66/08, EU:C:2008:437, 42. pont, 2015. október 15-i Axa Belgium ítélet, C-494/14, EU:C:2015:692, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 E vonatkozásban, noha a 2002/584 kerethatározat és különösen 4a. cikkének (1) bekezdése a tagállamok jogára történő több kifejezett utalást tartalmaz, ezen utalások egyike sem a 4.a cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában szereplő fogalmakat érinti.
- 30 Ilyen körülmények között, amint azt a Bíróság előtt észrevételt benyújtó valamennyi érintett kijelentette, meg kell állapítani, hogy az első kérdés tárgyát képező kifejezést az uniós jog önálló kifejezésének kell tekinteni, és azt az Unióban egységesen kell értelmezni.
- 31 Ezt az értelmezést egyébiránt megerősíti a 2009/299 kerethatározat keletkezése. Ugyanis, amint az a kerethatározat (2) és (4) preambulumbekendéséből következik, az uniós jogalkotó, megállapítva, hogy az érintett személy távolmaradása mellett tartott tárgyalásokon hozott határozatokhoz kapcsolódó kérdések egységes szabályozásának hiánya akadályozhatja többek között az igazságügyi együttműködést, szükségesnek ítélte meg, hogy meghatározza az olyan határozatok elismerése megtagadásának egyértelmű és közös okait, amelyeket olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen a személy nem volt személyesen jelen, anélkül ugyanakkor, hogy szabályozná az említett kerethatározatban megjelölt eredmények eléréséhez használt formákat és módszereket – beleértve az eljárási szabályokat –, ezek ugyanis a tagállamok nemzeti jogának hatálya alá tartoznak.
- 32 A fenti megfontolásokból az következik, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben szereplő „személyesen idézték” és a „más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett” kifejezések az uniós jog önálló fogalmai, és azokat az egész Unióban egységesen kell értelmezni.

A második kérdésről

- 33 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját akként kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésben kimondott feltételeket kielégíti az olyan idézés, mint az alapügy tárgyát képező, amelyet nem közvetlenül az érintettnek, hanem az ő címére, egy, vele egy háztartásban élő felnőtt

személynek kézbesítettek, aki vállalta az idézés keresett személy részére való átadását, ugyanakkor az európai elfogatóparancs nem teszi lehetővé annak a meghatározását, hogy e nagykorú személy ténylegesen átadta-e az érintettnek ezt az idézést, és ha igen, mikor.

- 34 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében a végrehajtó igazságügyi hatóság abban az esetben is megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve, ha az európai elfogatóparancs szerint az ezen (1) bekezdés a), b), c) vagy d) pontjában foglalt feltételek teljesülnek.
- 35 Ebből az következik, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságnak főszabály szerint kötelessége az európai elfogatóparancs végrehajtása ügyében eljárni, az érintettnek a határozat meghozatalához vezető tárgyalásról való távolmaradása ellenére is, ha a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a), b), c) vagy d) pontjában kimondott feltételek teljesülnek.
- 36 Ami közelebbről e kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját illeti, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak akkor áll fenn ilyen kötelezettsége, ha az érintettet „személyesen idézték, és így módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett”, vagy az érintett „más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett”.
- 37 A 2009/299 kerethatározatnak a jelen ítélet 31. pontjában felidézett célkitűzéseire tekintettel meg kell állapítani, hogy az idézésnek a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontja i. alpontjában előírt módjai, egyértelmű és közös jellegük folytán, magas szintű védelem biztosítását, valamint annak lehetővé tételét célozzák, hogy a végrehajtó hatóság eljárjon az érintett átadásának ügyében annak az elítéléséhez vezető tárgyalásról való távolmaradása esetén is, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor védelemhez való jogát.
- 38 Az idézés 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában foglalt feltételeinek betartása ugyanis alkalmas annak biztosítására, hogy az érintett megfelelő időben megkapta a tárgyalásának időpontjára és helyére vonatkozó tájékoztatást, és így lehetővé teszi a végrehajtó hatóság számára, hogy úgy ítélje meg: a védelemhez való jogot tiszteletben tartották.
- 39 A 2002/584 kerethatározat e rendelkezésében előírt feltételeket e megfontolások fényében kell értelmezni.
- 40 A holland és a lengyel kormány, valamint az Egyesült Királyság Kormánya úgy véli lényegében, hogy az olyan idézés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i) alpontjában említett második eset körébe tartozik. A 2002/584 kerethatározat célkitűzésére figyelemmel e kormányok úgy vélik, hogy az olyan idézés, amelyet címzettjének távollétében az említett címmel egy háztartásban élő nagykorú személynek adtak át, aki vállalta az idézés keresett személy részére való átadását, lehetővé teszi annak megállapítását, hogy e személyt ekként jogilag megkövetelt módon tájékoztatták tárgyalásának időpontjáról és helyéről. Az Egyesült Királyság Kormánya közelebbről a 2009/299 kerethatározat (8) preambulumbekzdésére utal, amelynek értelmében, az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban, különös figyelem fordítható adott esetben arra is, hogy az érintett személy milyen gondosságot tanúsított annak érdekében, hogy a neki címzett információt megkapja.
- 41 Ezzel szemben az Európai Bizottság szerint az olyan idézés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, nem teljesíti a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában foglalt feltételeket. Még ha ezen intézmény nem is zárja ki, hogy az érintett személynek közvetetten, más személyek közvetítésével átadható érvényes módon a tárgyalásának időpontjára és helyére vonatkozó

információ, amennyiben megállapítást nyer, hogy e személy, amint azt az említett rendelkezés megköveteli, ténylegesen tudomást szerzett ezen információról, ettől még a kibocsátó igazságügyi hatóságnak olyan tényezőkkel kell szolgálnia, amelyek alátámasztják, hogy az érintett ténylegesen tudomást szerzett ezen információról. Ennélfogva egy olyan kézbesítés figyelembevétele, amely vélelmen nyugszik anélkül, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság további tényezőkkel szolgálna annak alátámasztásául, hogy e személyt e hatóság ténylegesen tájékoztatta tárgyalása időpontjáról és helyéről, amint az a jelen ügyben megvalósulni látszik, nem tekinthető e rendelkezéssel összhangban állónak.

- 42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy bár a terheltnek az eljárásban való személyes részvételhez való joga a tisztességes eljáráshoz való jog alapvető részét képezi, ez nem abszolút követelmény. A terhelt önszántából – kifejezetten vagy hallgatólagosan – lemondhat erről a feltétellel, hogy a lemondásnak minden kétséget kizáróan bizonyítottnak kell lennie, és azt legalább a súlyának megfelelő biztosítékok minimumának kell öveznie, illetve az nem sérthet semmilyen fontos közérdeket. Különösen nem állapítható meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, ha jöllehet a terhelt nem jelent meg személyesen, a kitűzött tárgyalás helye és ideje az érintett személy előtt ismert volt, vagy őt a tárgyalás során olyan jogi képviselő védte, akit ő erre meghatalmazott (lásd, ebben az értelemben: 2013. február 26-i Melloni-ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 49. pont).
- 43 A büntetőbíróság elé idézett személy tisztességes eljáráshoz való joga megköveteli tehát, hogy e személyt olyan módon tájékoztassák, amely lehetővé teszi számára védelmének hatékony előkészítését. A 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontja e cél elérésére irányul, anélkül azonban, hogy korlátozó jelleggel pontosítaná, hogy melyek az e célból alkalmazható eszközök. Ugyanis a személyes idézésen kívül az e rendelkezésben kimondott feltételek akkor is teljesülnek, ha az érintett személyt hivatalosan és ténylegesen, „más módon” tájékoztatták tárgyalásának kitűzött helyéről és idejéről.
- 44 E tekintetben, amint azt a 2009/299 kerethatározat (4) preambulumbekkezdése pontosítja, e kerethatározatnak nem feladata uniós szinten szabályozni az ebben megjelölt eredmények eléréséhez használt formákat és módszereket – beleértve az eljárási szabályokat –, ezek ugyanis a tagállamok nemzeti jogának hatálya alá tartoznak.
- 45 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontja i. alpontjának célját, amint arra a jelen ítélet 43. pontja emlékeztet, szükségképpen eléri az említett rendelkezés első tagmondatában említett „személyesen” történő idézés, mivel az idézés e módja biztosítja, hogy az érintett azt maga vegye kézhez, ennélfogva tájékoztatva legyen tárgyalásának időpontjáról és helyéről.
- 46 Ami az ugyanezen rendelkezés második tagmondatában kimondott feltételeket illeti, azok az idézett személy ugyanolyan magas szintű védelmének elérését célozzák, biztosítva, hogy e személy rendelkezzen a tárgyalásának helyére és idejére vonatkozó információval.
- 47 Közelebbről a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontja i. alpontjának szövege fényében, amelynek értelmében egyértelműen megállapítást kell nyernie, hogy az érintett „a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett”, az a tény, hogy az idézést átadták egy harmadik személynek, aki vállalta az említett idézés érintett személynek való átadását, függetlenül attól, hogy ő az érintett személlyel egy háztartásban lakik, vagy sem, önmagában nem teljesítheti e követelményeket. Az idézés e módja ugyanis nem teszi lehetővé az egyértelmű megállapítását sem annak, hogy az érintett „ténylegesen” megkapta-e a tárgyalásának időpontjára és helyére vonatkozó tájékoztatást, sem annak, hogy adott esetben ez milyen időpontban történt.
- 48 Vitathatatlan, amint azt a Bizottság megállapította, hogy elvileg nem zárható ki, hogy az idézés harmadik személynek történő átadása megfelelően a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i) pontjában foglalt követelményeknek. Mindazonáltal, az e rendelkezés által előírt célkitűzés eléréséhez egyértelműen megállapítást kell nyernie, hogy e harmadik személy ténylegesen átadta az idézést az érintettnek.

- 49 E tekintetben a kibocsátó igazságügyi hatóság feladata, hogy az európai elfogatóparancsban feltüntesse azokat a tényezőket, amelyek alapján megállapította, hogy az érintett hivatalosan és ténylegesen megkapta a tárgyalásának időpontjára és helyére vonatkozó tájékoztatást. Amikor a végrehajtó igazságügyi hatóság meggyőződik arról, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt feltételek teljesülnek, más tényezőkre is támaszkodhat, ideértve azokat a körülményeket, amelyekről az érintett meghallgatásának keretében szerzett tudomást.
- 50 Egyébiránt, mivel a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett esetek csak a végrehajtás megtagadása mérlegelhető okainak kivételeként vannak feltüntetve, a végrehajtó igazságügyi hatóság mindenképpen, még annak megállapítását követően is, hogy azok nem vonatkoznak az ügy tárgyát képező helyzetre, figyelembe vehetnek más olyan körülményeket, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy meggyőződjenek arról, hogy az átadás nem járt az érintett védelemhez való jogának sérelmével.
- 51 A végrehajtás megtagadása ezen említett, mérlegelhető oka értékelésének keretében a végrehajtó igazságügyi hatóság így tekintetbe veheti az érintett által tanúsított magatartást is. Ugyanis az átadási eljárás e szakaszában tulajdonítható különös figyelem az érintett gondossága nyilvánvaló hiányának, különösen, ha úgy tűnik, hogy az érintett megpróbált kibújni az információ részére történő kézbesítése elől.
- 52 A végrehajtó igazságügyi hatóság figyelembe veheti továbbá azt, a lengyel kormány által a Bíróság előtti tárgyaláson hivatkozott körülményt is, hogy a kiállító tagállam nemzeti joga minden esetben jogot biztosít az érintett számára, hogy az ügy újratárgyalását kérje, amennyiben, a jelen esethez hasonlóan, az idézés az érintett háztartásában lakó nagykorú személynek való átadás útján teljesítettnek tudható be.
- 53 A végrehajtó igazságügyi hatóság mindenestre lehetőséggel rendelkezik a tekintetben, hogy a 2002/584 kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdésével összhangban sürgősséggel kiegészítő információkat kérjen, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a kibocsátó tagállam által nyújtott információk nem elegendőek számára ahhoz, hogy az átadásról határozzon.
- 54 A fenti megfontolások fényében a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben kimondott feltételeket önmagában nem elégíti ki az olyan idézés, mint az alapügy tárgyát képező, amelyet nem közvetlenül az érintettnek, hanem az ő címére, egy, vele egy háztartásban élő felnőtt személynek kézbesítettek, aki vállalta annak a keresett személy részére való átadását, ugyanakkor az európai elfogatóparancs nem teszi lehetővé annak a meghatározását, hogy e nagykorú személy ténylegesen átadta-e az érintettnek ezt az idézést, és ha igen, mikor.

A költségekről

- 55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben szereplő „személyesen idézték”, és „más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és**

helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett” kifejezések az uniós jog önálló fogalmai, és azokat az egész Európai Unióban egységesen kell értelmezni.

- 2) A 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben kimondott feltételeket önmagában nem elégíti ki az olyan idézés, mint az alapügy tárgyát képező, amelyet nem közvetlenül az érintettnek, hanem az ő címére, egy, vele egy háztartásban élő felnőtt személynek kézbesítettek, aki vállalta annak a keresett személy részére való átadását, ugyanakkor az európai elfogatóparancs nem teszi lehetővé annak a meghatározását, hogy e nagykorú személy ténylegesen átadta-e az érintettnek ezt az idézést, és ha igen, mikor.

Aláírások